

Pennisetum-cultivars weer toegestaan

Toch geen invasieve soort

Door verkeerde naamgeving dreigde *Pennisetum setaceum* 'Rubrum', *Pennisetum setaceum* 'Fireworks' en andere soorten, verboden te worden. Met behulp van DNA-onderzoek is duidelijk geworden dat 'Rubrum', 'Fireworks' een aantal andere soorten geen verwantschap hebben met het verboden *Pennisetum setaceum*. Dat betekent dat ze gewoon verkocht mogen worden.

Tekst: René Bouwmeester | Foto: CNB New Plants

De blijdschap is groot in de vastplantensector. De *Pennisetums* 'Summer Samba', 'Sky Rocket', 'Fireworks', 'Cherry Sparkler' en 'Rubrum' blijven op de markt. Een mogelijk verbod is van tafel. Henk de Jong, vertegenwoordiger bij CNB New Plants is vooral opgelucht. "Dit is goed voor het hele vak, want er worden in totaal miljoenen van deze planten verkocht door heel Europa. Als het tot een verbod was gekomen dan hadden we deze soorten nooit meer kunnen hebben. Een verbod had alle schakels in de keten geraakt. Van de vermeerderaars tot de tuincentra." Ook Aad Vollebregt, voorzitter van de Cultuurgroep Vaste Planten van LTO denkt dat het vak enorm gebaat is bij de handel in deze soorten. "Er zou waarschijnlijk geen bedrijf zijn omgevallen bij een verbod, maar een aantal ondernemers zou er wel flink pijn van hebben." Het verbod dat boven de markt hing, had een oorsprong in de Europese regelgeving. De Europese Unie heeft een lijst opgesteld van planten en dieren die zij als schadelijk voor de biodiversiteit of het ecosysteem beschouwen en waarvan zij vindt dat ze niet in Europa horen. Voor producten op deze Unielijst geldt een Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import. De lijst wordt geregeld aangepast en sinds 2 augustus staat *Pennisetum setaceum* erop. Dit is een siergras dat ook wordt verkocht onder de naam 'fraai lampenpoetsergras'. Op de Azoren kan dit gewas zich vrij ontwikkelen en dat zorgt in droge perioden voor brandgevaar.

In het kielzog van het verbod op *Pennisetum setaceum* zou ook de teelt en handel in de cultivars 'Rubrum', 'Fireworks', 'Sky Rocket', 'Summer Samba' en 'Cherry Sparkler' worden verboden. Binnen de vasteplantensector bestond echter twijfel over de naamgeving van de genoemde cultivars. Diverse onderzoeken gaven aan dat de naamgeving incorrect was en dat de cultivars eigenlijk behoren tot *Pennisetum advena*.

WETENSCHAPPELIJK AANGETOOND

De Cultuurgroep Vaste Planten van LTO besloot de kwestie uit te zoeken in nauwe samenwerking met de andere belanghebbende partijen CNB, Vitroflora en Pierredien Ouden Plants. Ook Naktuinbouw, Anthos en Royal FloraHolland waren hierbij betrokken. Gezamenlijk gingen zij in overleg met het Ministerie van Economische Zaken en de NVWA. Daarop is besloten, met spoed, het DNA-onderzoek te laten doen.

Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de bovengenoemde soorten geen verwantschap hebben met het verboden *Pennisetum setaceum*. 'Op moleculaire gronden is het goed mogelijk onderscheid te maken tussen *Pennisetum setaceum* zoals opgenomen op de Europese Unielijst van invasieve exoten en de vijf cultivars die door LTO Nederland en CNB zijn aangeleverd onder de namen: 'Summer Samba', 'Sky Rocket', 'Fireworks', 'Cherry Sparkler' en 'Rubrum'. De vijf aangeleverde en onderzochte cultivars behoren tot *P. advena*, niet tot *P. setaceum*. Daarmee

Pennisetum advena 'Cherry Sparkler' is officieel geen Pennisetum setaceum

vallen deze onderzochte cultivars niet onder de Unielijst', zo luidde het oordeel van de onderzoekers.

De namen van de betreffende soorten zijn daarom veranderd. Pennisetum setaceum 'Rubrum' en Pennisetum setaceum 'Fireworks' heten bijvoorbeeld voortaan Pennisetum x advena 'Rubrum', Pennisetum x advena 'Fireworks'.

Een medewerker van het ministerie van Economische Zaken heeft de Cultuurgroep Vaste Planten schriftelijk gemeld dat de Europese Commissie op de hoogte wordt gesteld van de resultaten van het onderzoek en de nieuwe namen. Daarmee vallen de genoemde soorten officieel niet onder het teelt- en handelsverbod dat de Europese Unie heeft afgekondigd. "Ik verwacht dat het bericht van het ministerie door de Europese Unie wordt geaccepteerd", zegt Vollebregt. "We hebben het zwart op wit. Meer zekerheid dan dit kunnen we niet krijgen."

Vollebregt adviseert telers om met onmiddellijke ingang de naam Pennisetum setaceum niet meer te gebruiken voor de betreffende soorten, maar deze soorten alleen te verkopen onder de naam Pennisetum x advena. "De naam 'setaceum' kan binnen Europa voor problemen zorgen. De namenlijst voor vaste planten wordt ook meteen aangepast."

ONDERBOUWING

Dat de soorten op de Unielijst stonden was al opmerkelijk, vindt De Jong. De genoemde cultivars zijn namelijk allesbehalve invasief.

"Het gewas zaait niet. Vermee­dering is alleen vegetatief mogelijk en als de temperatuur onder de acht graden komt, overleeft deze plant niet." Vollebregt deelt die visie. "Als er een probleem wordt veroorzaakt door zo'n plant of dier, dan kan ik een verbod begrijpen. Maar daar was in dit geval geen sprake van."

De samenstelling van de lijst is volgens Vollebregt niet transparant. "Een kleine club in de Europese Unie stelt die lijst samen zonder dat daar een wetenschappelijke onderbouwing bij wordt gegeven. Als je tegengas wilt geven, dan kost dat vreselijk veel energie."

De Unielijst zorgt vaker voor onbegrip. Gunnera tinctoria en Asclepias syriaca staan ook op de Unielijst. Vollebregt denkt dat de sector niet bij machte is om ze daarvan af te halen, simpelweg omdat de belangen te klein zijn om alle partijen te mobiliseren. "Ook al is het in onze ogen flauwekul en zijn de planten in onze regio niet invasief, het is te kostbaar om ze van de lijst te krijgen."

Het is overigens niet onmogelijk om soorten van de Unielijst te halen. Lupine, in de landbouw toegepast als groenbemester, stond in eerste instantie ook op de lijst. "Het ministerie heeft destijds zelf aangegeven dat we dit gewas niet kunnen missen en het is daarom van de Europese lijst gehaald." ♦